

Seuran jakokysymys.

Arv. Jäsenet.

Useimmille vuosikokouksessa olleille seuramme jäsenille oli varmastikin sangen hämmästyttävää kuulla, mitä eräällä taholla kaikessa hiljaisuudessa oli toimittu seuraamme nähden.

Ne vuosia kestäneet erimielisyydet ja ristiriidat — ja, kuten näyttää, osaksi myöskin vallinneet epäluulot seuramme jäsenten kesken, ovat lopultakin vieneet siihen kohtaan, että osa jäsenistä ei näe muuta keinoa eripuraisuuksien lopettamiseksi ja rauhan palauttamiseksi kuin päästä eroon riitaveljestään. Tämä pyrkimys tuotiin nyt vuosikokouksessa julki. Tervehdyspuheessaan herra Pekka Ervast esitti omana ja kannattajiensa pyrkimyksenä olevan jakaa seura kahteen toisistaan riippumattomaan osastoon omine hallituksineen ja talouksineen. Tässä hän nojautui Presidentin kirjeeseen, jonka hän oli saanut vastauksena hänelle lähettämänsä ehdotukseen seuran kahtia jaosta.

Koska useimmat seuran jäsenistä eivät tunne kaikkia edelläkäyneitä tähän johtaneita toimenpiteitä, eikä vuosikokouksenkaan tapahtumat ole vielä kaikkien tiedossa, täytyy tässä niihin kajota.

Neuvottelukokouksessa tapahtunut välikohtaus oli se vesipisara, joka saattoi kiihtyneet tunteet yli äyräittänsä kuohumaan. Heti sen jälkeen tammikuun 1 p:nä piti herra P. Ervast lähim-

pien kannattajiensa kanssa yksityisen kokouksen, missä päätettiin vedota Presidenttiin, saattaa tietoon seuramme riitaisuudet ja anoa hänen suostumustaan seurana kahtia jaolle siinä muodossa, että tulisi kaksi autonomista seuraa omine ylishteerineen, hallituksineen, talouksineen ja loosheineen yhteisen nimen alla. Tämä hra Ervastin kirje Presidentille lähetettiin muutama päivä sen jälkeen, ja noin tammikuun puolivälissä sai allekirjoittanut P. E:ltä jäljennöksen tuosta hänen kirjelmästäan Presidentille. Omassa kirjeessään minulle (kirje oli lähetetty paremmin ystävälle kuin ylishteerille) pyysi hän minua vaikenemaan asiasta toistaiseksi.*) Kun suuresti hämmästyin tästä seurana eheyden rikkomiseen tähtäävästä toimenpiteestä, päätin kirjoittaa Presidentille oman käsityskantani tästä asiasta. Tämän kirjeeni lähetin 22/I ja siitä jäljennöksen hra P. E:lle. Kirjeessäni koetin torjua ja oikaista muutamia P. E:n tekemiä eksyttäviä ja oikeudettomia syytöksiä ja tehtyjä perusteluja kahtia jaolle. Vastustin myöskin ehdotusta seurana kahtia jakamiseksi siinä muodossa kuin P. E. sen teki, sillä mielestäni se merkitsi kahden seurana syntymistä Suomeen. Tämän kaiken tein yksityishenkilönä, kun en voinut siitä vaitioloon vetoamisen takia neuvotella toisten kanssa, ja niiden käsitysten perusteella, mitkä minulla silloin oli näistä seurana asioista. Tämän jälkeen on hra P. E. lähettänyt vielä toisen kirjelmän Presidentille. Samoin ovat tehneet jotkut toisetkin P. E:n kannattajat, mutta näiden kirjeiden sisältöä en tunne.

Herra P. E. oli sitten 14/6 saanut Presidentin vastauksen, jossa Presidentti sanoo, että Suomessa ei voi olla muuta kuin yksi Teosofinen Seura ja yksi ylishteeri, mutta voi olla kaksi eri osastoa, toinen toimintaa, toinen tutkimuksia varten. Samaa sanoo Presidentti siinäkin kirjeessään, jonka hän minun kauttani lähetti rva Salolle y.m. vastauksena heidän kirjeeseensä. Se kuuluu näin:

*) Tämän teinkin, mutta kun tietooni tuli että P. E:n lähimmät kannattajat siitä jotenkin avomielisesti puhuivat, niin en katsonut olevani enää vaitioloon sidottu ja Jäsenlehdessä n:o 2 kirjoituksessani „Käsitteliden selvittämiseksi“ koskettelin tätä erokysymystä.

„Madras 18/5 1920. Rakkaat veljet!

Olen saanut kirjeenne. Kirjoitin viime viikolla veli Pekka Ervastille, ettei voi Suomessa olla muuta kuin yksi Teosofinen Seura ja yksi ylisihteeri, joka välittää tiedonannot sen ja päämajan välillä. Mutta siinä voi olla kaksi osastoa, toinen laajempaa toimintaa varten maailmassa, toinen tutkimusta varten, voitte lukea kirjeeni. Toivon, että tämä tulee tyydyttämään molempia.

Teidän vilpitön

Annie Besant.

Olen kirjoittanut myöskin tohtori Sonckille ja eräälle naiselle, jonka nimen olen unohtanut, eräälle näyttelijättärelle.“

Presidentin tässä mainitsemaa kirjettä minulle en ole kuitenkaan saanut.

Presidentin vastauksen viipymisen takia ei P. E:n jakoa kannattava ryhmä ennättänyt saada asiaansa sääntöjen mukaisessa järjestyksessä tähän vuosikokoukseen käsiteltäväksi. Kuitenkin vaati P. E. tämän jakoesityksen käsiteltäväksi tässä vuosikokouksessa, joten siltä taholta pyrittiin sivuuttamaan seuran säännöt. Puheenjohtaja sen kuitenkin esti, ja jako-asia ei siis joutunut vuosikokouksessa keskusteltavaksi, koska sitä ei oltu sääntöjen mukaisessa järjestyksessä vuosikokousohjelmaan ilmoitettu. Herra P. E. ilmoitti kuitenkin kokouksessa, että hän on jo perustanut *Suomen Teosofisen Seuran okkultisen osaston* ja että seuran kahtia jako on niin muodoin välttämätön ja siihen on pikaisesti ryhdyttävä. Omituiselta tuntui myös herra P. E:n kokouksen järjestystä häiritsevä vaatimus saada keskellä virallisen kokouksen menoa julkisesti ilmoittaa okkultisen osastonsa jäsenille eräästä heidän yksityiskokouksestaan. Kun puheenjohtaja luonnollisestikaan ei tätä voinut sallia, kuuluutti P. E. huolimatta puheenjohtajan kiellosta tuosta okkultisen osaston kokouksesta ja poistui kannattajineen temppeleistä. — Kokous muuten jatkui tämän jälkeen rauhallisesti.

Mitä sitten tulee noihin Presidentin kirjeisiin niin on ensin näkin huomattava, että ne ovat yksityisluontoisia, vastauksia yksityisten henkilöiden kirjeisiin, eivätkä siis velvoita *seuraa* mihinkään. Sitäpaitsi mielestäni ei voi Presidentin kantaa noiden kirjeiden perusteella tulkita siten, että hän olisi suostunut seuran jakoon kahteen autonomiseen, toisistaan riippumattomaan osastoon, kuten oli ehdotettu täältä käsin ja kuten nyt täällä tahdotaan tehdä.

Jos tämä eri osastoksi muodostuminen tapahtuu seuran sääntöjen sallimalla tavalla, ei tietysti kellään seuran jäsenellä voi olla mitään sitä vastaan. Päinvastoin on sitä ilolla tervehdittävä ja kukin jäsen voi aivan vapaasti oman harkintansa ja sydämensä vetäytyksen perusteella ratkaista siihen liittymisensä. Sellaisen osastojen syntymiseen T. S:ssä viittaavat selvästi Presidenttimmekin kirjeet. Mutta kahden autonomisen osaston perustaminen omine hallituksineen ja talouksineen merkitsisi selvästi kahden eri seuran muodostumista Suomeen.

On myöskin ihmeteltävää kuinka P. E. kannattajineen asettaa meille muille seuran jäsenille vaatimuksen järjestyä joksikin heidän meille suunnittelemaksi „uudeksi suunnaksi“ sen perusteella, että he tahtovat eristyä joksikin okkultiseksi liitoksi.

Tämmöinen vaatimus on tietenkin kohtuuton, kun kerran toiselta puolelta ei ole tuotu esiin sellaista halua eikä vieläkään tunneta tarvetta minkäänlaiseen eristymiseen ja erikoisen osaston muodostamiseen. Tahdotaan vain pysyä Suomen Teosofisena Seurana sen entisen ohjelman pohjalla, pyrkien toteuttamaan sen meille kulloinkin asettamia tehtäviä, eikä yksinomaisesti mitään valtiollisia tai yhteiskunnallisia.

Jos tahdotaan säilyttää järjestys seurassamme, on alistuttava noudattamaan keskinäisiä sitoumuksiamme, seuran sääntöjä, sillä muuten on kaikki menestyksellinen yhteistyö mahdoton. Ei ole vähintäkään syytä nytkään hätäileviin toimenpiteisiin ja ratkaisuihin, vaan voimme antaa asioiden kehittyä asianmukaisessa järjestyksessä. Ne, jotka eivät tahdo liittyä Pekka Ervastian perustamaan okkultiseen liittoon, jäävät luonnollisesti edelleenkin jä-

seniksi Suomen Teosofiseen Seuraan, jolla on sääntöjen mukaisesti valittu ylishteerinsä ja hallituksensa ja joka luonnollisesti toimii näitten elimiensä kautta, muodostumatta miksikään eri osastoksi.

Ainoastaan tynesti harkiten voi jokainen tehdä oikean vallan siinä ristiriidassa ja koettelemuksessa, mihin nyt seurassamme olemme joutuneet. Jos olemme uskollisia Teosofisen Seuran suurille aatteille, jos sen etu ja hyvä on meille korkein ja rakkain, silloin ei kellään seuran jäsenellä ole vaikeutta ratkaisuaan tehdessä.

Sillä tässä ristiriidassa, mihin mekin seurassamme olemme nyt joutuneet, ei ole suinkaan kysymys vain henkilöistä, vaan suurista periaatteista. Vapaus on kaiken henkisen työn edellytys ja siis seurammekin elinehto. Kun sitä uhataan miltä taholta tahansa, on meidän sen puolesta kohotettava äänemme ja asetettava sen turvaksi. Kun tulemme syvästi käsittämään tämän seuran aatteet ja tehtävät, silloin meistä on kaukana myöskin kaikki kilpaileva vallan ja vaikutuksen tavoittelu ja me sallimme jokaisen täysin vapaasti oman sisäisen näkemyksensä perusteella tehdä valintansa ja kulkea omaa tietänsä. Viisauden ja Rakkauden Messarit vuodattakoot meihin valoansa tässäkin asiassa, jotta meidän elämämme voisi palvella vain Heidän tarkoituksiansa ja suunnitelmiansa.

Ylishteeri.

Tämä kirjelmä on esitetty Hallituksen kokouksessa ⁵/₇ 20 ja yhtyvät sitä kannattamaan seuraavat Hallituksen jäsenet:

Helmi Jalovaara

Antti Aho

Yrjö Lehtinen

Edwin Larsson

Niilo Rauvala.

Hallituksen kiertokirjeet.

Vuosikokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen, että Jäsenlehti lakkautettaisiin ja sen sijaan julkaistaisiin tarpeen mukaan Hallituksen kiertokirjeitä, joissa seuraa koskevat tiedonannot ja hallituksen tärkeimmät päätökset julkaistaan.

Hallituksen kokoonpano.

Vakituisiksi hallituksen jäseniksi tulivat valituiksi herrat Jussi Snellman (102 ään.), Niilo Rauvala (170 ään.) ja Edwin Larsson (95 ään.); varajäseniksi tulivat J. Kuusisto (85 ään.) ja Hjalmar Arvidsson (83 ään.). Hallitus valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi N. Rauvalan, taloudenhoitajaksi E. Larssonin ja pöytäkirjuriksi A. Ahon.

Kustannustoiminta.

Merkillepantava oli viime vuosikokous siinäkin suhteessa, että siinä tehtiin monia seuran elämää uudistavia ja voimistuttavia päätöksiä. Niinpä valtuutti vuosikokous hallituksen ryhtymään kustannustoimintaan seuran nimessä ja jos mahdollista toteuttamaan kauan hankkeissa olleen oman kirjapainopuuhan. Käsiteltyään tätä vuosikokouksen päätöstä, päätti hallitus nyt kohta ryhtyä kustannustoimintaan ja valitsi se keskuudestaan tätä seuran toimintamuotoa valvomaan kustannustoimikunnan, johon kuuluvat paitsi ylishteeriä, Antti Aho, Edwin Larsson ja Helmi Jalovaara.

Seuraavat kirjat hyväksyttiin jo kohta kustannettaviksi: Annie Besant: *Uudistuskysymyksiä*; C. W. Leadbeater: *Sakramenttien tiede*; Mabel Collins: *Suljettu huone* (novelli) ja C. Jinarajadasa: *Teosofian ensimmäiset perusteet*.

Propaganda-työ.

Propagandatyön edistämisen suhteen tehtiin vuosikokouksessa huomattavia päätöksiä:

I. Päätettiin perustaa kansallisen luennoitsijan toimi. (Looshi-sihteeriiä ei vuosikokous valinnut).

II. Kussakin teosofisessa keskuksessa, looshissa ja lukupiirin alueella on koetettava saada aikaan säännöllisesti jatkuvat teosofiset luennot. Tämä suunnitelma on toteutettavissa a) joko siten että paikalliset teosofit itse luennoivat mikäli se on mahdollista tai b) siten että esitetään tätä tarkoitusta varten toimitettuja valmiita esitelmiä.

III. Jokaiseen teosofiseen keskukseseen on saatava teosofinen kirjasto, josta on ilmoitettava paikkakunnan sanomalehdissä.

IV. Hallituksen on koetettava saada aikaan muutamia kiertäviä teosofisia kirjastoja.

V. Vuosikokous kehoittaa jäseniä Amerikan tapaan lähettämään tuttavilleen ja ystävilleen teosofisia lentolehtisiä, joihin lähettäjä kirjoittaa omistuksensa.

VI. On jatkettava konekirjoitettujen esitelmien ja lentolehtisten toimittamista.

VII. Teosofiset kesäkurssit ovat vastedes järjestettävät etupäässä teosofisten työntekijäin työhönsä valmistamista silmälläpitäen.

Hallitus valitsi sittemmin kansalliseksi luennoitsijaksi Helmi Jalovaaran.

Jäsenmaksut.

Vuosikokouksen päätöksen mukaan tulee nyt sisäänkirjoitusmaksu olemaan 10 mk., jäsenmaksu looshijäseneltä 30 mk., irtojäseneltä 40 mk., paitsi jos sekä mies että vaimo kuuluvat seuraan, on yhteinen jäsenmaksu 50 mk. Pakollinen lisäverotus siis nyt lakkaa, mutta toivotaan, että jäsenet vapaaehtoisina lisämaksuina suorittaisivat avustuksena n. 50, 100 tai 500 mk. vuodessa varallisuussuhteitten mukaan.

Varojen hankkiminen.

Kun monet uusista yrittäistä kysyvät paljon varoja, valtuutti vuosikokous seuran hallituksen ryhtymään toimenpiteisiin varojen

hankkimiseksi joko lainojen, keräysten, arpajaisten y. m. tarkoitustaan vastaavien toimenpiteiden kautta.

Seuran Hallitus ottikin heti tässä suhteessa aloitteen. Lähi-tulevaisuudessa tullaan jäsenille lähettämään painettuja kaavakkeita, joihin voi merkitä avustuksensa, joko kertakaikkiaan annettuna lahjana tai vuosittaisena kannatuksena ja sitten joko ko-rottomana tai korollisena lainana. Kehoitetaan kaikkia jäseniä voimakkaasti tukemaan tätä varojen saantihanketta Seuran toiminnan edistämiseksi maassamme.

Seuran osoite.

Kaikki seuraava koskevat asiakirjeet ovat osoitettavat: *Suomen Teosofinen Seura, Oulunkylä.*